

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE I FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I GJEOGRAFISË

Programi: **Bachelor**

Drejtimi: **Gjeografi**

Lënda: GJEOGRAFIA E REGJIONEVE TË SHQIPËRISË

Pedagogu:	Prof. dr. Dhimitër Doka & Prof. Dr. Skender Sala
Ngarkesa:	5 ETCS (2 leksione dhe 1 seminar në javë)
Lloji i lëndës:	e detyrueshme
Programi i studimit:	Bachelor, gjeografi
Viti/semestri:	III/II

Shkurtësë:

Gjeografia Rajonale e Shqipërisë zhvillohet në kursin e tretë të degës gjeografi, semestri i dytë. Ajo ka për qëllim trajimin rajonal të Shqipërisë, bazur në katër rajonet kryesore gjeografike të vendit. Objekt i lëndës është fillimi i analiza e kritereve të rajonizimit gjeografik të vendit dhe ecuria e këtij rajonizimi në periudha të ndryshme. Më tej kalohet në trajimin e detajuar të secilit rajon gjeografik të vendit mbi bazë të specifikave natyrore, demografike dhe ekonomike që ata paraqesin. Rëndësi të vecantë ka analiza krahasuese midis rajoneve, duke nxjerrë në pah të përbashkëtat dhe dallimet që ekzistojnë midis tyre. Mbi këtë bazë analizohen më tej prirjet dhe tendencat e zhvillimit të ardhshëm rajonal të vendit.

Temat e leksioneve:

- 1. Hyrje. Objekti i gjeografisë së regjioneve të Shqipërisë,** rikonceptimi i saj, domosdoshmëria, metodat e studimit dhe rëndësia e studimit të kësaj shkencë.
- 2. Rajonizimi gjeografik i Shqipërisë.** Kuptimi i rajonizimit gjeografik dhe ndryshimet e tij në raport me dy rajonizimet e tjera. Kriteret e rajonizimit gjeografik: Metodat dhe treguesit sasiore dhe cilësore të homogenitetit dhe heterogenitetit më të përshtatshme për Shqipërinë.

- 3. Rajoni Perëndimor i Shqipërisë.** Kriteret e përcaktimit. Pozita gjeografike. Veçoritë gjeografiko-natyrore.
- 4. Tiparet e zhvillimit demografik të Rajonit Perëndimor të Shqipërisë.** Përqindje e lartë e popullsisë qytetare, ardhje e madhe e popullsisë nga rajonet e tjera, dendësi e lartë popullimi, qytetet më të mëdhenj të Shqipërisë.
- 5. Ekonomia në Rajonin Perëndimor.** Rajon i përshtatshëm për t'u zhvilluar nga pikpamja ekonomike. Ekonomi e bujqësore e gjithanshme, industria e tij. Zhvillimi i sektorëve sekondarë dhe terciare të ekonomisë. Kushte veçanërisht të përshtatshme për zhvillimin e turizmit.
- 6. Rajoni i Kryeqytetit** dhe rëndësia e tij e vecantë në kuadër të Rajonit Perëndimor dhe gjithë vendit. Faktorët, tiparet dhe tendencat ë zhvillimit të mëtejshëm.
- 7. Rajoni Verioro-Verilindor i Shqipërisë.** Kriteret e percaktimit. Pozita gjeografike dhe roli i saj në veçoritë fiziko - gjeografike dhe demoekonomike. Veçoritë gjeografiko-natyrore.
- 8. Popullsia në Rajonin Verioro-Verilindor.** Shtimi i lartë natyror i popullsisë, por popullim i pakët. Shpërnguljet e shumta të popullsisë. Dominim i popullsisë banuese në fshat, qytete të vegjël.
- 9. Tiparet e zhvillimit ekonomik të Rajonit Verioro-Verilindor.** Rajon kryesisht bujqësor, por me resurse shumë të rëndësishme për zhvillim të shumanshëm ekonomik. Pasuritë e shumta nëntokësore dhe hidrike.
- 10. Rajoni Juglindor i Shqipërisë.** Kriteret e përcaktimit. Pozita gjeografike dhe roli i saj në veçoritë fiziko - gjeografike. Veçoritë gjeografiko-natyrore.
- 11. Popullsia në Rajonin Juglindor.** Shtim i paket natyror i popullsisë dhe largime të shumta të saj. Përqëndrim i madh i popullsisë në pak pjesë të regjionit. Numër i paktë qytetesh por me tradita zhvillimi.
- 12. Ekonomia në Rajonin Juglindor.** Rajon kryesisht bujqësor dhe blektoral. Industri nxjerrëse e mineraleve, e lehtë dhe ushqimore. Turizëm me mundësi zhvillimi, kryesisht në zonën e Ohrit dhe Prespës.
- 13. Rajoni Jugor i Shqipërisë.** Kriteret e përcaktimit. Pozita gjeografike dhe roli i saj në veçoritë fiziko - gjeografike dhe demoekonomike. Veçoritë gjeografiko-natyrore.
- 14. Tiparet e zhvillimit demografik të Rajonit Jugor.** Popullim i hershëm i rajonit, por edhe largime të shpeshta të popullsisë. Rol i rëndësishëm i popullsisë minoritare. Qytete të vjetër dhe të rinj.
- 15. Ekonomia në Rajonin Jugor.** Rajon bujqësor dhe blektoral. Kryesisht industri e lehtë dhe ushqimore. Mundësi të shumta për zhvillim të llojeve të ndryshme të lëvizjes turistike.

Forma e kontrollit dhe vlerësimit

- Detyrim frekuentimi në:	70% të seminareve
- Angazhimi në seminar:	10% e notës
- Testi I: në javën e 6-të	10% e notës

- <i>Testi II</i> : në javën e 10-të	10% e notës
- <i>Detyra e kursit ose ese</i> : rreth 5 faqe format A4, TNR, 12, hapësira 1.5):	20% e notës
- <i>Kontrolli përfundimtar</i> : provim me shkrim	50% e notës
- <i>Gjithsej</i> :	100%

Literatura bazë:

1. Doka, Dh.(2002): *Zhvillime strukturore në ekonominë e Shqipërisë*. Në: *Studime Gjeografike*, Nr.14. Tiranë.
2. Qendra e Studimeve Gjeografike, *Gjeografia Fizike e Shqipërisë*.
Pjesa e parë dhe e dytë, 1990, 1991.
3. Qendra e Studimeve Gjeografike, *Studime Gjeografike*, numurat nga 1 në 17.
4. Qiriazi, P.: *Gjeografia Fizike e Shqipërisë*. Tiranë 2010.
5. Qiriazi, P.: *Morfologjia dhe Morfogjeneza e Gropave Juglindore dhe e maleve përrreth*. Tiranë 1985.
6. Sala, S. : *Veçori fiziko-gjeografike të Lugut Klos-Gjadër*. Diseratcion, 1986.
7. Sala, S. : *Veçori të klimës në Gropën e Matit*. *Studime Gjeografike* 1, 1985.